EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta

2008/0140(CNS)

27.1.2009

LAUSUNTO

ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Valmistelija: Amalia Sartori

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Euroopan unioni perustuu yhteisille vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen periaatteille. Jokaisen yksilön ainutlaatuisuuden sekä sen seikan tunnustaminen, että jokaisella on yhtäläiset oikeudet elämän tarjoamiin mahdollisuuksiin, on kaikkien eurooppalaisten yhteiskuntien yhteinen elementti, ja niiden muodostaman unionin tunnuslause on "Moninaisuudessaan yhtenäinen".

Eurooppalaisen yhteiskunnan moninaisuus on keskeinen osa unionin kulttuurista, poliittista ja yhteiskunnallista yhdentymistä, ja sitä on kunnioitettava samoin kuin on torjuttava perusarvoja uhkaavaa syrjintää.

Eurooppalaisilla toimilla, joilla pyritään takaamaan tasa-arvo ihmisten välillä, on pitkät perinteet. Amsterdamin sopimuksen myötä saatiin uutta toimivaltaa toimien toteuttamiseksi sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään ja sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi. Työelämässä tapahtuvan syrjinnän torjumiseksi on jo eurooppalaista lainsäädäntöä ja suojelua. Kun tämä direktiivi saadaan hyväksyttyä, EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan täytäntöönpanoprosessi täydentyy ja syrjintäkiellon soveltamisala laajenee kaikkeen rotuun, etniseen alkuperään ja sukupuoleen perustuvaan syrjintään ja käsitys suojelun hierarkiasta poistuu.

Mitä tulee ENVI-valiokunnan erityisen kiinnostuksen kohteisiin, tämän kunnianhimoisen tavoitteen toteuttaminen valiokunnan toimivaltaan kuuluvilla aloilla edellyttää laaja-alaista reaktiota, sillä kyseisten alojen kansalliset perinteet ja strategiat, esimerkiksi terveydenhuollon ja sosiaaliturvan aloilla, eroavat toisistaan usein enemmän kuin työelämään liittyvillä aloilla.

Saavutetusta edistyksestä huolimatta syrjinnän torjuntaa koskevat yhteisön oikeudelliset puitteet ovat vielä epätäydelliset. Joissakin jäsenvaltioissa on hyväksytty säädöksiä, joilla kielletään – sen lisäksi, mitä työelämän alalla on säädetty – kaikenlainen ikään, sukupuoliseen suuntautumiseen, vammaisuuteen, uskontoon tai vakaumukseen perustuva syrjintä, mutta tällä hetkellä ei ole olemassa yhtenäistä vähimmäistasoa säännöksille koskien syrjinnän tunnusmerkkejä ja suojelua siltä. Näistä puutteista huolimatta Euroopan unionissa on kiistatta yksi maailman kehittyneimmistä oikeudellisista kehyksistä, mitä tulee syrjinnän torjuntaan.

Kansalaiset ovat ensimmäisinä vaatimassa tiukempaa suhtautumista syrjintään, ja he odottavat enemmän yhteisiä toimia jo olemassa olevien lisäksi ja eri aloilla, kuten terveydenhuolto, jossa erot jäsenvaltioiden välillä ovat suuret ja syrjintää esiintyy usein muita heikommassa asemassa olevien suhteen myös saman jäsenvaltion sisällä.

On valitettavaa, että monessa suhteessa niin edistyksellisessä Euroopan unionissa ei ole yhteistä lainsäädäntöä, mitä tulee vammaisuuteen, väkivaltaan ja seksuaaliseen häirintään, ja että ei asiankuuluvasti kunnioiteta perusoikeuksia, joilla nyky-yhteiskunnassa olisi ehdottomasti oltava asianmukainen oikeussuoja.

Syrjinnän torjuminen on panostamista sellaisen yhteiskunnan omaantuntoon, joka kasvaa yhdentymisen avulla mutta jonka toteuttamiseen tarvitaan investointeja koulutukseen, tiedotukseen ja hyvien toimintatapojen levittämiseen ja joka pyrkii toimimaan kaikkien kansalaisten hyväksi ja etsimään sopivia kompromisseja, yhteisiä piirteitä ja tasapainoa moninaisten erilaisuuksien välillä.

TARKISTUKSET

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Tarkistus 1

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 1 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 mukaisesti Euroopan unioni perustuu jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteisiin, ja unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä.	(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 mukaisesti Euroopan unioni perustuu jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteisiin, ja unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä. ***EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan, jossa neuvostolle annetaan toimivalta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet syrjinnän torjumiseksi, ja 152 artiklan mukaisesti on kannustettava sisällyttämään syrjimättömyyden ja yhtäläisten mahdollisuuksien periaatteet järjestelmällisesti kaikkiin politiikan aloihin, eritoten työllisyyden, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, koulutuksen ja ammattikoulutuksen sekä kansanterveyden aloilla jo olemassa olevien koordinointimekanismien***

puitteissa.

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 2 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(2 a) Mielenterveyttä ja fyysistä terveyttä olisi pidettävä yhtä tärkeinä, sillä mielenterveydellä on yhteyksiä sydän- ja verisuonitauteihin, syöpään ja diabetekseen huumeidenkäytön ja niistä riippuvuuden seurauksena.
	Ihmiset, joilla on vakavia mielenterveysongelmia, ovat kaikkein alteimpia sosiaalisille haitoille, köyhyydelle, rajoitetuille asuinmahdollisuuksille ja vaikeuksille saada fyysistä terveyttä koskevia palveluja. Lisäksi mielenterveysongelmat, kuten masennus tai ahdistuneisuus, osaltaan lisäävät työntekijän tuottavuuden vähenemisestä aiheutuvia kustannuksia.

Tarkistus 3

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 2 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(2 b) Mielenterveys ja fyysinen terveys sekä hyvinvointi ovat keskeisiä ihmisten elämänlaadun ja yhteiskunnan kannalta ja avaintekijä niiden tavoitteiden toteuttamiselle, joita Euroopan unioni on asettanut Lissabonin strategian puitteissa.

Tarkistus 4

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 3 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(3 a) Kansalaiset odottavat yhteisiä toimia terveydenhuollon alalla. Kuitenkin terveydenhuollon alalla on suuria eroja jäsenvaltioiden välillä ja yksittäisten jäsenvaltioiden sisällä samoin kuin on aloja, joilla jäsenvaltiot eivät yksin voi toimia tehokkaasti. Tätä varten Euroopan unionin on sitouduttava enemmän myös mahdollisen kansalaisten etujen mukaisen yhteisen terveyspolitiikan luomiseen.

Tarkistus 5

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 3 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(3 b) Oikeus terveydenhoitoon on perusoikeus, josta määrätään Euroopan unionin perusoikeuskirjan[1] 35 artiklassa, ja jäsenvaltioiden viranomaisten ensisijainen velvollisuus on taata kaikille yhtäläinen oikeus korkealaatuiseen terveydenhoitojärjestelmään.
	1 EYVL C 364, 18.12.2000, s. 1.

Tarkistus 6

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 4 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(4 b) Eurooppalaisen yhteiskunnan moninaisuus on keskeinen osa unionin

kulttuurista, poliittista ja yhteiskunnallista yhdentymistä, ja sitä on kunnioitettava.

Tarkistus 7

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 4 c kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(4 c) Hyvä terveys on edellytys fyysiselle ja psyykkiselle hyvinvoinnille. Biologisten erojen lisäksi kansanterveyteen vaikuttavat erityisesti taloudellis-yhteiskunnalliset eriarvoisuudet, ympäristö sekä koulutuksen ja tiedon saatavuus. Kansalaisten oikeudet ja kansalaisten vastuu omasta terveydestään ovat kaiken perusta, ja tästä johtuen on tärkeää tukea terveyskasvatusohjelmia ja kannustaa yhteiskunnan kaikkia osia terveelliseen elämään. Ohjelmat, joilla pyritään vähentämään terveydenhuoltojärjestelmien eroja, olisi kohdistettava tarkasti ja niiden olisi sisällettävä kansanvalistusta.

Tarkistus 8

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 4 d kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(4 d) Naisiin kohdistuva väkivalta, seksuaalisten oikeuksien puuttuminen ja prostituutio ovat eräitä suurimmista naisten terveysongelmista. Vaikka naisiin kohdistuva väkivalta on erittäin yleinen kansanterveysongelma, sitä ei oteta huomioon lääkärien koulutuksessa eikä työssä.
	Maailman terveysjärjestön arvioiden mukaan vähintään viidesosa maailman

naisista on kokenut fyysistä tai henkistä väkivaltaa elämänsä aikana. Sukupuolisen häirinnän ja naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan olisi oltava etusijalla yhteisön toiminnassa, myös kansanterveyteen liittyvissä toimissa.

Tarkistus 9

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 9 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(9) Siksi lainsäädännössä olisi kiellettävä uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä monilla työmarkkinoiden ulkopuolisilla aloilla, kuten sosiaalisen suojelun, koulutuksen sekä tavaroiden ja palvelujen, myös asumisen, saatavuuden ja tarjonnan yhteydessä. Lainsäädännössä olisi säädettävä toimista, joilla varmistetaan vammaisten yhdenvertaiset mahdollisuudet edellä mainituilla aloilla.	(9) Siksi lainsäädännössä olisi kiellettävä uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä monilla työmarkkinoiden ulkopuolisilla aloilla, kuten sosiaalisen suojelun, koulutuksen sekä tavaroiden ja palvelujen, myös asumisen ***ja terveyden***, saatavuuden ja tarjonnan yhteydessä. Lainsäädännössä olisi säädettävä toimista, joilla varmistetaan vammaisten yhdenvertaiset mahdollisuudet edellä mainituilla aloilla.

Tarkistus 10

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 12 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(12 a) Syrjintään katsotaan sisältyvän lääkehoidon kieltäminen pelkästään iän perusteella.

Tarkistus 11

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 13 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(13) Pannessaan täytäntöön yhdenvertaista kohtelua riippumatta uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta koskevaa periaatetta yhteisön olisi EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti pyrittävä poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa varsinkin, koska naiset ovat usein moninkertaisen syrjinnän kohteina.	(13) Pannessaan täytäntöön yhdenvertaista kohtelua riippumatta uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta koskevaa periaatetta yhteisön olisi EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti pyrittävä poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa varsinkin, koska naiset ovat usein moninkertaisen syrjinnän kohteina. ***Tätä varten suojelu olisi laajennettava koskemaan myös moninkertaista syrjintää.***

Tarkistus 12

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 19 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(19 a) Jäsenvaltioiden olisi tuettava oppimisvaikeuksista ja/tai mielenterveysongelmista kärsivien kumppanuuksia, jotta levitetään tietoa heidän oikeuksistaan, esitetään ehdotuksia palvelujen parantamiseksi ja helpotetaan tiedonsaantia uusista lääkkeistä ja innovatiivisista hoidoista.

Tarkistus 13

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 21 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(21) Syrjintäkiellolla ei kuitenkaan pidä	(21) Syrjintäkiellolla ei kuitenkaan pidä

estää sellaisten kansallisten toimenpiteiden säilyttämistä tai antamista, joiden tarkoituksena on ehkäistä tai hyvittää tiettyä uskontokuntaa tai vakaumusta, vammaa, ikää tai sukupuolista suuntautumista edustavalle henkilöryhmälle aiheutunutta haittaa. Kyseisillä toimenpiteillä voidaan sallia tiettyä uskontoa tai vakaumusta, vammaa, ikää tai sukupuolista suuntautumista edustavien henkilöiden järjestöt, jos niiden pääasiallisena tavoitteena on edistää kyseisten henkilöiden erityistarpeiden huomioon ottamista.	estää sellaisten kansallisten toimenpiteiden säilyttämistä tai antamista, joiden tarkoituksena on ehkäistä tai hyvittää tiettyä uskontokuntaa tai vakaumusta, vammaa, ikää tai sukupuolista suuntautumista edustavalle henkilöryhmälle aiheutunutta haittaa. ***Syrjimättömyyttä koskevalla yhteisön lainsäädännöllä ei pidä estää jäsenvaltioita säilyttämästä tai antamasta sellaisia toimenpiteitä, joilla ehkäistään tai hyvitetään sellaisesta syrjinnästä aiheutunutta haittaa, jonka peruste kuuluu suojelun alaan.*** Kyseisillä toimenpiteillä voidaan sallia tiettyä uskontoa tai vakaumusta, vammaa, ikää tai sukupuolista suuntautumista edustavien henkilöiden järjestöt, jos niiden pääasiallisena tavoitteena on edistää kyseisten henkilöiden erityistarpeiden huomioon ottamista.

Tarkistus 14

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 25 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(25) Tasa-arvoisen kohtelun periaatteen tehokas täytäntöönpano edellyttää riittävää oikeudellista suojaa vastatoimenpiteiltä.	(25) Tasa-arvoisen kohtelun periaatteen tehokas täytäntöönpano edellyttää riittävää oikeudellista suojaa vastatoimenpiteiltä. ***Yksilön oikeuksien tehokkaaseen oikeudelliseen suojaan olisi liityttävä syrjimättömyyden ja yhtäläisten mahdollisuuksien aktiivinen edistäminen.***

Tarkistus 15

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 30 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(30 a) On jäsenvaltioiden vastuulla taata hyvä terveys kaikille kansalaisilleen mutta

tämän tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä, että jäsenvaltiot, yhteisön toimielimet, paikallisviranomaiset, kansainväliset järjestöt ja kansalaiset tekevät yhteistyötä.

Tarkistus 16

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 30 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(30 b) Terveydenhuoltoa olisi tuettava tehokkailla toimilla kaikilla aloilla ja kaikilla tasoilla – niin jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin tasolla kuin maailmanlaajuisesti. Kun otetaan huomioon uusien, vaikutuksiltaan usein rajat ylittävien terveysuhkien, kuten kulkutautien, uusien tartuntatautien ja biologisen terrorismin, olemassaolo sekä ilmastonmuutoksen ja globalisaation vaikutukset eritoten elintarvikkeiden ja siirtolaisuuden suhteen, terveyteen liittyviä kysymyksiä olisi käsiteltävä perustavaa laatua olevina poliittisina kysymyksinä Lissabonin sopimuksen ja Lissabonin strategian hengessä ja osana kaikkia tärkeitä unionin politiikan aloja.

Tarkistus 17

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 31 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(31 a) Riittävät tiedot olemassa olevasta lainsäädännöstä ovat tarpeen, jotta mahdolliset syrjinnän uhrit voivat tosiasiallisesti vedota siihen ja jotta työnantajat, palveluntarjoajat ja viranomaiset tuntevat velvollisuutensa. Syrjimättömyyttä koskevan lainsäädännön tuntemus on vielä

kuitenkin vähäistä. Komission olisi edistettävä ja tuettava olemassa olevaan lainsäädäntöön liittyviä koulutus- ja tiedotustoimia ja kohdistettava ne erityisesti tärkeimpiin sidosryhmiin, joita ovat muun muassa tasa-arvokysymyksiä käsittelevät elimet, tuomarit, lakimiehet, valtiosta riippumattomat järjestöt ja työmarkkinaosapuolet.

Tarkistus 18

Ehdotus direktiiviksi
2 a artikla – 1 kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a artikla
	Määritelmät
	1. "Vammaisilla" tarkoitetaan henkilöitä, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka yhdessä erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Perustelu

Vammaisen määritelmän pitäisi olla kaikissa jäsenvaltioissa sama, jotta taataan yhdenvertainen kohtelu. Siksi direktiivissä pitäisi soveltaa vammaisen määritelmää sellaisena kuin se määritellään YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista.

Tarkistus 19

Ehdotus direktiiviksi
2 a artikla – 2 kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2. "Kaikille sopivalla suunnittelulla" tarkoitetaan tuotteiden, ympäristöjen, ohjelmien ja palvelujen suunnittelua sellaisiksi, että kaikki ihmiset voivat

käyttää niitä mahdollisimman laajasti ilman mukautuksia tai erikoissuunnittelua. ”Kaikille sopiva suunnittelu” ei sulje pois yksittäisten vammaisryhmien mahdollisesti tarvitsemia apuvälineitä.

Perustelu

Jotta voidaan taata vammaisille todellinen ja syrjimätön mahdollisuus hyödyntää yleisesti tarjottavia tavaroita, on edistettävä sellaisten tavaroiden suunnittelua, jotka sopivat kaikille. Siksi direktiiviin tulisi lisätä kaikille sopivan suunnittelun määrittely sellaisena kuin se määritellään YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista.

Tarkistus 20

Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
a) Toimet, joilla taataan vammaisille todellinen ja syrjimätön mahdollisuus sosiaaliseen suojeluun, sosiaalietuuksiin, terveydenhoitoon, koulutukseen sekä yleisesti tarjottavien tavaroiden ja palvelujen, myös asumis- ja kuljetuspalvelujen, saatavuuteen ja tarjontaan, on varmistettava ennakoiden, asianmukaisine muutoksineen tai mukautuksineen. Tällaisista toimista ei pidä koitua suhteetonta rasitusta eivätkä ne saa edellyttää perustavia muutoksia sosiaaliseen suojeluun, sosiaalietuuksiin, terveydenhuoltoon, koulutukseen tai kyseisiin tavaroihin tai palveluihin taikka edellyttää vaihtoehtojen tarjoamista.	a) Toimet, joilla taataan vammaisille***, että heitä kuullaan heidän hoitotarpeistaan, ja*** todellinen ja syrjimätön mahdollisuus sosiaaliseen suojeluun, sosiaalietuuksiin, terveydenhoitoon, koulutukseen sekä yleisesti tarjottavien tavaroiden ja palvelujen, myös asumis- ja kuljetuspalvelujen, saatavuuteen ja tarjontaan, on varmistettava ennakoiden, asianmukaisine muutoksineen tai mukautuksineen. Tällaisista toimista ei pidä koitua suhteetonta rasitusta eivätkä ne saa edellyttää perustavia muutoksia sosiaaliseen suojeluun, sosiaalietuuksiin, terveydenhuoltoon, koulutukseen tai kyseisiin tavaroihin tai palveluihin taikka edellyttää vaihtoehtojen tarjoamista.

Tarkistus 21

Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a. Jäsenvaltioiden on kiinnitettävä erityistä huomiota vammaisten mahdollisuuteen hankkia sähköisiä palveluja.

Perustelu

Yhteiskunnan palvelut siirtyvät entistä enemmän sähköiseen verkkoon ilman, että meillä on todellista tietoa erityisryhmien mahdollisuuksista hankkia näitä palveluja. Meidän on kaikin voimin estettävä vammaisten sulkeminen tietoyhteiskunnan ulkopuolelle.

Tarkistus 22

Ehdotus direktiiviksi
4 a artikla (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	4 a artikla
	Yhtäläinen kohtelu terveydenhuoltojärjestelmissä
	1. Sanotun rajoittamatta toissijaisuusperiaatteen soveltamista ja jäsenvaltioiden toimivaltaa henkilöiden yhtäläisen kohtelun periaatteen noudattamisen takaamisessa:
	a) on korostettava sairauksien ehkäisemiseen tarkoitettuja strategioita. Tieteellisiin tietoihin perustuvissa ehkäisevissä toimenpiteissä olisi otettava huomioon sukupuolinäkökulman lisäksi myös muut epätasa-arvoisuutta aiheuttavat syyt;
	b) jäsenvaltioiden on käytettävä terveydenhoidon alalla sukupuolikohtaisia tilastoja ja tietoja;
	c) lääketieteellisen tutkimuksen ja uusien lääkkeiden kehittämisen alalla on lisättävä tietoisuutta naisten ja miesten erilaisista fyysisistä ominaisuuksista ja

	tietoa lääkkeiden käytön erilaisista sivuvaikutuksista;
	d) terveydenhuoltoalan toimintastrategioissa on otettava huomioon ympäristötekijät, jotka vaikuttavat eritoten muita haavoittuvampien henkilöiden terveyteen, kuten raskaana olevat tai imettävät naiset, lapset, teini-ikäiset ja vammaiset, joiden terveys voi kärsiä ympäristöllisistä riskitekijöistä;
	2. Jäsenvaltioiden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin taatakseen, että edistetään ja suojellaan kansalaisten oikeuksia ja kansalaisten vastuuta omasta terveydestään muun muassa tukemalla terveyskasvatusohjelmia ja kannustamalla yhteiskunnan kaikkia osia terveelliseen elämään.
	3. Komissio edistää erityisesti lääketieteellisen ammatin harjoittajille ja avustavalle hoitohenkilöstölle tarkoitettuja koulutusohjelmia.

Tarkistus 23

Ehdotus direktiiviksi
10 artikla – 2 kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	Komissio edistää ammatti- ja jatkokoulutustoimintaa sekä olemassa olevaa lainsäädäntöä koskevaa tiedotusta, jotka on suunnattu erityisesti tärkeimmille sidosryhmille.

Tarkistus 24

Ehdotus direktiiviksi
11 artikla

Komission teksti	*Tarkistus*
Jäsenvaltioiden on edistettävä vuoropuhelua ***sellaisten*** asianomaisten valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa, joilla on jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti oikeutettua etua siitä, että ne voivat myötävaikuttaa johonkin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaan seikkaan perustuvan syrjinnän torjumiseen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen edistämiseksi.	Jäsenvaltioiden on edistettävä vuoropuhelua asianomaisten ***osapuolten, erityisesti hoitohenkilöstöä ja avustavaa hoitohenkilöstöä edustavien järjestöjen ja sellaisten*** valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa, joilla on jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti oikeutettua etua siitä, että ne voivat myötävaikuttaa johonkin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaan seikkaan perustuvan syrjinnän torjumiseen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen edistämiseksi. ***Komissio kerää, analysoi ja julkistaa riippumattomia, vertailtavissa olevia ja luotettavia asiaa koskevia tietoja, mukaan lukien tutkimusten tulokset ja parhaat käytännöt.***

Tarkistus 25

Ehdotus direktiiviksi
16 artikla

Komission teksti	*Tarkistus*
1. Jäsenvaltioiden ja kansallisten tasa-arvoelinten on ilmoitettava komissiolle viimeistään ... ja sen jälkeen viiden vuoden välein kaikki tarvittavat tiedot, jotta komissio voi laatia Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen direktiivin soveltamisesta.	1. Jäsenvaltioiden ja kansallisten tasa-arvoelinten ***yhdessä Euroopan tasa-arvoinstituutin kanssa*** on ilmoitettava komissiolle viimeistään ... ja sen jälkeen viiden vuoden välein kaikki tarvittavat tiedot, jotta komissio voi laatia Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen direktiivin soveltamisesta.
2. Komission kertomuksessa on otettava tarvittaessa huomioon työmarkkinaosapuolten ja asiaankuuluvien valtioista riippumattomien järjestöjen sekä EU:n perusoikeusviraston näkemykset.	2. Komission kertomuksessa on otettava tarvittaessa huomioon työmarkkinaosapuolten ja asiaankuuluvien valtioista riippumattomien järjestöjen sekä ***Euroopan tasa-arvoinstituutin ja*** EU:n

Naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien huomioon ottamista kaikessa toiminnassa koskevan periaatteen mukaisesti kyseisessä kertomuksessa on muun muassa esitettävä arvio toimenpiteiden vaikutuksista naisiin ja miehiin. Annettujen tietojen pohjalta kyseiseen kertomukseen on sisällytettävä tarvittaessa ehdotuksia tämän direktiivin tarkistamiseksi ja ajan tasalle saattamiseksi.

perusoikeusviraston näkemykset. Naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien huomioon ottamista kaikessa toiminnassa koskevan periaatteen mukaisesti kyseisessä kertomuksessa on muun muassa esitettävä arvio toimenpiteiden vaikutuksista naisiin ja miehiin***, erityisesti 3 artiklassa tarkoitettujen alojen osalta***. Annettujen tietojen pohjalta kyseiseen kertomukseen on sisällytettävä tarvittaessa ehdotuksia tämän direktiivin tarkistamiseksi ja ajan tasalle saattamiseksi.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumaton yhdenvertainen kohtelu
Viiteasiakirjat	KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	ENVI 2.9.2008
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Amalia Sartori 7.10.2008
Valiokuntakäsittely	1.12.2008
Hyväksytty (pvä)	22.1.2009
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 35 –: 3 0: 5
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Liam Aylward, John Bowis, Frieda Brepoels, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Jill Evans, Anne Ferreira, Karl-Heinz Florenz, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jens Holm, Marie Anne Isler Béguin, Caroline Jackson, Dan Jørgensen, Christa Klaß, Urszula Krupa, Marie-Noëlle Lienemann, Peter Liese, Jules Maaten, Linda McAvan, Riitta Myller, Miroslav Ouzký, Dimitrios Papadimoulis, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Guido Sacconi, Daciana Octavia Sârbu, Amalia Sartori, Richard Seeber, Bogusław Sonik, María Sornosa Martínez, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Glenis Willmott
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Inés Ayala Sender, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews